

[Poul Hartling.]

partier. Det gælder f. eks. nogle beskatningsspørgsmål og forsvarspolitikken. Ingen kan heller med rimelighed forvente, at modsætninger, som har kunnet leve i meneskealdre, ville forsvinde efter nogle måneders samtale. Jeg tror også, at vi har råd til at erkende, at vi er uenige om nogle spørgsmål. Derfor har en indbydelse til en samtale, en dialog, været lige rigtig og nødvendig. Et venstre, der skulle være bundet til ikke at udnytte liberale samarbejdsmuligheder, vil simpelt hen være et venstre, der svigter sine politiske forpligtelser. Men at knytte de tråde, der kan danne et liberalt mønster, har aldrig været og er heller ikke nogen let opgave. Der er heller ingen i venstre, der har troet, at det ville være det. Jeg skal ikke her prøve at give nogen vurdering af, hvad kontakten imellem venstre og det radikale venstre har betydet det sidste år, eller hvad den kan komme til at betyde. Gennem mit initiativ sidste eftersommer stræbte jeg efter en afklaring af, hvad et samarbejde mellem de to partier kunne føre til både på lang sigt og i den praktiske politik. Jeg tror, det ville være en værdifuld afklaring, som kan være vejledende for vælgerne. Det afgørende i samarbejdet er ikke resolutioner af mere eller mindre tilfældig art, men derimod den politik, der føres i folketingsalen. Den skal give svaret på, hvad kontakten kan betyde.

Også imellem oppositionen og regeringen er der på mange felter tale om samarbejde. Der er adskillige uden for denne sal, der har forkerte forestillinger om, hvordan arbejdet foregår her, og om, hvordan forholdet er imellem regering og opposition. På langt de fleste områder — dem, vi hører temmelig lidt om — gennemføres lovgivningsarbejdet i bred enighed. Det afgørende i hvert fald for venstre er, om vi — uden at slippe det lange perspektiv — i det praktiske lovgivningsarbejde kan få vore synspunkter gennemført. Det fik vi i høj grad i forbindelse med vinterens økonomiske forlig, og det fik vi — for at nævne noget aktuelt — ved gennemførelsen af kooperationskattforslaget, hvor det lykkedes at samle tilslutning på grundlag af de synspunkter, som venstre havde fremsat.

Vi ønsker vore synspunkter fremmet — det er en naturlig ting. Men jeg vil gerne slå fast, at venstre vil ikke indgå i et samarbejde, der har til formål bare at holde denne regering ved magten. Vi ønsker regeringen væk, og dette mål vil vi give vore kræfter til, når muligheden er til stede. Til gengæld vil vi måske ikke altid være at træffe hjemme, hvis der kun er tale om demonstrationer uden realiteter. Alt dette turde være selvfølgelig, men også selvfølgelig ting skal jo undertiden siges.

Samarbejde og sammenhæng er to gode ord at holde sig for øje i det politiske arbejde. Skal vi nå til bedre forhold i vort samfund, er der en sammenhæng mellem de forskellige afsnit af det politiske arbejde. Det gælder markedspolitik, uddannelsespolitik, socialpolitik, økonomisk politik og også andre, unævnte områder. Det er egentlig utilfredsstillende, at vi i folketingets arbejde i så høj grad forsømmer mange områder for altid at tale om økonomiske problemer. Det kan også være med til at gøre denne debat lidt mere ensidig, end godt er. Jeg tror f. eks., at læreruddannelsesloven og loven om højere forberedelseseksamen er meget vigtige love, som vil få betydning langt ud i fremtiden. Men den offentlige opmærksomhed samler sig som regel om helt andre problemer. Debatten indsnævres til blot at dreje sig om økonomiske forhold, ja, i de senere uger endda næsten kun om skattepolitik.

Det er, som om det er det, man først og fremmest har drøftet, og ikke mindst har jo socialdemokratiet og regeringen bestandig talt om kildeskat. Sådan som en ordfører sagde det forleden dag, har statsministeren næsten betragtet kildeskatten som en Aladdinlampe, og hver gang han gned på den, kom lampens ånd og skaffede ham alle de nødvendige ting, lige meget hvilket problem der så ellers var tale om. Kildeskatten er næsten blevet et trylleord. For en ordens skyld var det måske rigtigt at fastslå, at for kildeskat gælder det samme, som man sagde om grundskylden, at det ikke er noget, man skal have, men noget, man skal af med. Man skal blot af med det meget hurtigere. Det lyder så let, at skatten er betalt, når man får sin løn; man slipper for selvangivelse og andet besvær. Men sandheden er den,